

Opgroeien

Beleidsvoorstel 9B: De taken en middelen van het Afstammingscentrum uitbreiden

Datum: 18/11/2022

Auteur: Werkgroep zorg en begeleiding

Onderwerp: **Beleidsvoorstel 9B: De taken en middelen van het Afstammingscentrum uitbreiden**

a) Wat willen we dat er aangeboden wordt?

Het cliënteel van het Afstammingscentrum¹ moet kunnen rekenen op een **competent en stevig uitgebouwd team**, dat voldoende uitgerust is om **alle** decretale opdrachten uit te voeren. Dat is op dit moment niet het geval: de beperkte middelen gaan naar de trajectbegeleiding. De sensibiliserings- en expertisefunctie kunnen hierdoor niet ten volle worden uitgebouwd. Het aantal aanvragen komt aan een dermate hoog tempo binnen dat de trajectbegeleiders noodgedwongen een wachttijd moeten inbouwen.

Zoals het decreet² op het Afstammingscentrum voorschrijft (art. 3) moet 'iedereen' terecht kunnen bij het Afstammingscentrum met vragen over afstamming. Het Afstammingscentrum werkt hiervoor onafhankelijk en combineert informatie/sensibilisering, onderzoek, psychosociale begeleiding en ontwikkelt zich in deze thema's tot expertisecentrum.

In het kader van de decretale opdrachten zoals bepaald in art. 4 van het decreet moet het Afstammingscentrum een divers aanbod kunnen garanderen:

- Fungeren als aanspreek- en oriëntatiepunt voor informatie over afstammingskwesties, zowel voor het ruime publiek als meer individuele vragen.
- Instaan voor de opvang en begeleiding van zoek- en afstammingsvragen: hulp, ondersteuning en psychosociale begeleiding bij individuele cases, acties ondernemen in de eigenlijke zoektochten naar genetische verwanten, afname en onderzoek van DNA-stalen met het oog op matching, begeleiding bij inzage in adoptiedossiers, bijstaan van geadopteerden in het kader van rootsreizen, middelen en faciliteren van contacten tussen gevonden verwanten.
- Uitbouw van een samenwerking met het CME, specifiek erkend voor de uitbouw van een DNA-databank en de matching van DNA-stalen in de context van de werking van het Afstammingscentrum.

¹ Naast geadopteerden (binnenlands en transnationaal) kunnen ook donorkinderen en metissen van de kolonisatie bij het Afstammingscentrum terecht. Ook anderen met vragen over afstamming dienden reeds dossiers in. Het Afstammingscentrum bedient zo verschillende doelgroepen.

² Decreet van 26 April 2019 houdende de oprichting van een Afstammingscentrum en een DNA-databank (B.S. 17 Mei 2019) en BVR van 8 Mei 2020 (B.S. 16 Juni 2020)

- Functioneren als expertisecentrum: verzamelen van relevante documentatie, uitbouw als kennisplatform rond afstammingsgerelateerde vragen en dit i.s.m. het CME, en andere relevante actoren actief in het veld van adoptie, donorconceptie en problematiek van de metissen van de kolonisatie.

In het kader van zorg voor geadopteerden, ligt de focus op hun **zoek- en afstammingsvragen**: zoektochten naar geboorte-/eerste ouders (doorgaans moeders), zoektochten naar documenten en info rond ontstaansgeschiedenis en precieze omstandigheden van de geboorte, informatie rond de reden van afstand, bestaan van andere verwanten in het land van herkomst of elders, info over lotgenotengroepen e.d. Hierbij moet zeker in rekening gebracht worden dat het Afstammingscentrum ook instaat voor ondersteuning in die gevallen waar niet gevonden wordt wat men zoekt, of waar andere zaken gevonden worden dan men verwacht had. Indien wenselijk en mogelijk zal het Afstammingscentrum ook bemiddelen in het uitbouwen van contacten met gevonden verwanten. De begeleiding en ondersteuning door het Afstammingscentrum gaat steeds volgens het tempo en de wens van de aanvrager.

De aanvragers kunnen ook geboorte-/eerste ouders zijn; ook daar wordt ondersteuning aan geboden. Dit alles wordt momenteel wel al aangeboden, maar het aantal dossiers is te hoog in verhouding met het aantal trajectbegeleiders, waardoor cliënten nu het nodige geduld moeten oefenen. Dit kan nu al oplopen tot 2 à 4 maanden, afhankelijk van de dringendheid en de omvang van de vraag.³

b) Wat zijn de kerndoelstellingen?

- Het Afstammingscentrum is het **aanspreekpunt** voor zoek- en afstammingsvragen van geadopteerden (ook andere doelgroepen natuurlijk – vb. donorkinderen en metissen - maar hier gaat het over adoptie). Naast geadopteerden kunnen ook geboorte-/eerste ouders bij het Afstammingscentrum terecht.

Merk op dat de formulering van deze doelstelling niet door iedereen in de werkgroep gedragen wordt: de adoptiediensten willen zelf ook als aanspreekpunt blijven beschouwd worden. Anno 2022 maakt het verlenen van inzage aan geadopteerden een groot deel uit van hun werking. Zij ijveren voor behoud van deze keuzevrijheid. Er wordt ook gesteld dat alweer een ander aanspreekpunt een extra drempel voor geboorte-/eerste ouders kan zijn, terwijl ze de adoptiedienst al kennen.

De beleidsmaker zal in deze de knoop moeten doorhakken gezien hierover geen consensus bereikt kon worden.

- Elke geadopteerde kan er met vragen over de eigen afstamming terecht en wordt er **tijdig en op professionele wijze bijgestaan, ondersteund, begeleid of doorverwezen in geval gespecialiseerde hulp nodig is.**
- Het Afstammingscentrum wordt door beleid en werkveld beschouwd als **expertisecentrum** voor afstammingsgerelateerde kwesties (gaat over meer dan adoptie). Expertise wordt op continue basis verder uitgebouwd op basis van vakliteratuur, toenemende ervaring uit de trajectbegeleiding, contacten met andere professionals en, last but not least, de doelgroepen zelf (al dan niet georganiseerd in belangengroepen).

³ Begin juli hebben de trajectbegeleiders noodgedwongen een wachtsysteem moeten invoeren omdat de instroom niet meer hanteerbaar is. We willen hier zo snel mogelijk weer van af geraken!

- Het Afstammingscentrum verzamelt relevante info rond **herkomstlanden** en houdt deze documentatie *up to date*, onder meer met de inbreng van geadopteerden zelf : wetgeving, praktijken, contactpersonen, cultuur, adoptiebeleid, knelpunten,...
- Het Afstammingscentrum kan DNA-onderzoek doen tot de **2^e graad** en kan die (idealiter) **kosteloos** aanbieden aan het cliënteel.⁴

c) Waarom vinden we dit belangrijk? Wat is onze motivatie van dit voorstel? Op welke vragen en noden willen we een antwoord bieden?

Kennis over de eigen afstamming is een **fundamenteel recht** van eenieder, zoals bepaald in enkele kinderen mensenrechtenverdragen en verder geconcretiseerd in o.a. rechtspraak van het Europees Hof voor de Rechten van de Mens (zie infra). Toegang tot informatie over zaken zoals de eigen achtergrond, geboorte-/eerste ouders en verwanten, omstandigheden van de geboorte is essentieel voor de ontwikkeling van iemands identiteit. De context van taboe en geheimhouding heeft voor vele geadopteerden al zware problemen en trauma's veroorzaakt. Voor geadopteerden werd dit belang reeds erkend en werd bijvoorbeeld een recht op inzage in het adoptiedossier in wetgeving vastgelegd, zowel decretaal als in het Haags Adoptieverdrag.

In deze context werd al meermaals gewezen op de noodzaak aan **professionele begeleiding**. Dat kan door de trajectbegeleiders van het Afstammingscentrum wel degelijk aangeboden worden⁵ voor wat betreft de hulp bij het zoeken en basis psychosociale ondersteuning. Voor eigenlijke therapeutische hulp, traumaverwerking e.d. zal doorverwezen worden naar (adoptiesensitieve) gespecialiseerde hulpverlening.

Over het recht op afstammingsinfo is ook behoorlijk wat vakliteratuur te vinden (vb. Tobin, Long, Besson, Decorte, adviezen van het Kinderrechtencomité en het Kinderrechtencommissariaat,...)

Van dag 1 kwamen de vragen binnen (zelfs zonder enige bekendmakingscampagne) en na anderhalf jaar werken (op 1 september 2022) telt het Afstammingscentrum 335 aanmeldingen. Deze moeten opgenomen en behandeld worden door 2,3 FTE trajectbegeleiders. Het cliënteel van het Afstammingscentrum dreigt zo slachtoffer van dit 'succes' te worden. De doelgroepen, die al lang wachten op informatie, moeten hun vragen opnieuw 'on hold' zetten.

d) Voor wie is dit aanbevolen aanbod bedoeld? Specificeer zo concreet als mogelijk.

Het Afstammingscentrum is er voor eenieder met vragen over de afstamming, maar specifiek zeker ook voor **geadopteerden** (binnenlands en transnationaal). Zij kunnen vragen indienen vanaf de leeftijd van 12 jaar, of jonger. In dat geval zal het Afstammingscentrum zelf nagaan in hoeverre de vereiste maturiteit aanwezig is. Het is wel de bedoeling dat de zoekvraag duidelijk van de geadopteerde zelf komt. Het gebeurt soms dat bij aanvang iemand anders (vb. de adoptieouder) de vraag stelt, maar de expliciete toestemming moet van

⁴ M.b.t. de DNA-databank bij het CME zal in de toekomst ook gekeken moeten worden hoe en of samenwerking uitgebouwd kan worden met andere databanken (Erasmus VUB, herkomstlanden, federaal...)

⁵ In een kleine tevredenheidsbevraging kreeg de dienstverlening van het Afstammingscentrum een algemene score van 8,3. Op termijn zou een uitbreiding van profiel en functie van de trajectbegeleider overwogen kunnen worden zodat ook meer doorgedreven hulpverlening kan geboden worden. Dat is nu niet voorzien binnen het Afstammingscentrum. Het is ook niet de bedoeling om concurrentieel te gaan optreden naar de bestaande hulpverlening toe.

de geadopteerde zelf komen. Het is de geadopteerde die klaar moet zijn om de zoektocht aan te gaan. Niemand anders kan dat in hun plaats doen.

Vragen van geboorte-/eerste ouders kunnen zeker ook bij het Afstammingscentrum voorgelegd worden, en moeten gelinkt worden aan deze van geadopteerden (soms zijn ouder(s) en kind zelfs tegelijk naar elkaar op zoek).

e) Wie zal dit aanbod bieden? Wat zijn de ideeën hieromtrent?

Het **Afstammingscentrum** zal het aanspreekpunt zijn voor afstammingsvragen. Ook bij VCA en de adoptiediensten kunnen afstammings- en inzagevragen gesteld worden. Het VCA verwijst deze vragen nu de facto steeds door naar het Afstammingscentrum. Bij de adoptiediensten ligt dit in de huidige praktijk anders. Daar geldt de keuzevrijheid van de geadopteerde om bij de adoptiedienst dan wel het Afstammingscentrum de zoekvraag in te dienen. Adoptiediensten hebben zelf ook nog een opdracht en ervaring hierin en hebben vaak ook waardevolle contacten in de landen van herkomst.

Onder geadopteerden leven hieromtrent uiteenlopende wensen. Sommigen hebben onvoldoende vertrouwen in de adoptiediensten, anderen willen juist bij hun adoptiedienst terecht kunnen met hun vraag, nog anderen pleiten voor één centraal aanspreekpunt om versnippering/onduidelijkheid te voorkomen.

Op termijn lijkt het aangewezen om **één dienst als centraal aanspreekpunt** aan te duiden, maar dan wel met de zekerheid dat alle beschikbare informatie daar ook **gecentraliseerd** wordt. Het Afstammingscentrum heeft hierin alvast de specifieke opdracht, de competentie, de neutraliteit en de onafhankelijkheid ten opzichte van andere adoptie-actoren (omdat ze zelf geen opdracht heeft in de adoptieprocedure aan sich).⁶

Hier ook weer de opmerking dat het invoeren van één centraal aanspreekpunt niet door alle leden van de subwerkgroep gedeeld wordt: de adoptiediensten willen graag hun begeleidende rol hierin behouden. Aangezien het verlenen van inzage reeds deel uitmaakt van hun werking, is hierin veel expertise bij hen aanwezig. Zij ijveren voor behoud van deze keuzevrijheid. Er wordt ook gesteld dat alweer een ander aanspreekpunt een extra drempel voor geboorte-/eerste ouders kan zijn, terwijl ze de adoptiedienst al kennen.

Bij binnenlandse adoptie betreft het een andere context:

Daar kan de geboorteouder bij wijze van spreken om de hoek wonen, is die vaak makkelijker vindbaar en werd die eerder ook al begeleid door de binnenlandse adoptiedienst Adoptiehuis. Dit heeft een impact op de wijze waarop de betrokkenen begeleid worden in zoekvragen, maar het fundamentele recht op kennis over de eigen afstamming kan niet aangetast worden door het feit of men nu binnenlands dan wel transnationaal geadopteerd werd.

De beslissing of het Afstammingscentrum (op termijn) al dan niet het enige aanspreekpunt in deze moet worden, is in essentie een politieke beslissing. Hierin is ook belangrijk hoe de vernieuwde opdracht van de eengemaakte dienst voor interlandelijke adoptie (vanaf juni 2023) precies geformuleerd zal worden.

⁶ Eenzelfde redenering zagen we reeds in een advies van het Kinderrechtencommissariaat in 2011 waar gesteld wordt dat het recht op informatie/inzage een opdracht van de adoptieambtenaar is (nu VCA) eerder dan van de adoptiediensten zelf (p. 7) net omwille van die onafhankelijkheid. De Vlaamse overheid heeft deze opdracht nu zelf van het VCA naar het Afstammingscentrum verschoven. http://www.kinderrechten.be/sites/default/files/2011_2012_2_advies_interlandelijke_adoptie.pdf

Het Afstammingscentrum heeft reeds competente trajectbegeleiders in dienst die deze vragen opvangen en begeleiden. Zij halen de vereiste kennis en vaardigheden uit hun eigen ervaring als geadopteerde, uit hun opleiding en/of uit hun beroepservaring. Zoals gezegd gaf een analyse van de werklast en de bezetting reeds aan dat een **personeelsuitbreiding** zich opdringt, wil het Afstammingscentrum een kwaliteitsvolle dienst blijven garanderen en het ingevoerde wachtsysteem snel weer afvoeren. De vereiste **uitbreiding van middelen** is ook onderwerp van gesprek in een apart overleg met het kabinet van de Minister van Welzijn.

Het Afstammingscentrum bedient verschillende doelgroepen (geadopteerden, geboorte-/eerste ouders, maar ook metissen, donoren en vele anderen die met vragen rond de afstamming zitten). Bij een uitbreiding van het team zal hiermee rekening gehouden worden in een verfijning en differentiatie van de profielen. In de opstartfase van het centrum werd alles op trajectbegeleiding ingezet en gebeuren alle stappen in een dossierbehandeling ook door 'multifunctionele' trajectbegeleiders: intake, DNA-afname, stamboomonderzoek, documenten op speuren en interpreteren, ondersteuning, bemiddeling, dossierbeheer,... Het zal een stevig team moeten zijn om dit alles verder uit te bouwen.

f) Licht de relevantie en de achtergrond toe. Welke (wetenschappelijke) literatuur en/of meningen van ervaringsdeskundigen steunen het belang van dit aanbod?

Enkele artikelen uit mensen- en kinderrechtenverdragen zijn absolute werkingsprincipes voor het Afstammingscentrum: het recht om je afstamming te kennen (art. 7 IVRK), het recht op identiteit (art. 8 IVRK), het recht op informatie (art. 13 IVRK), het recht op gelijke behandeling en de bescherming tegen discriminatie (art. 2 IVRK, art. 14 EVRM), het recht op bescherming van het familieleven (art. 8 EVRM, art. 5, 16 en 18 IVRK).⁷

Ook het Haags Adoptieverdrag en de Vlaamse regelgeving hebben bijvoorbeeld al het recht op inzage in het eigen adoptiedossier verankerd.

Naast een sterker wordend (kinder)rechtendiscours is er het groeiend besef van de mogelijks traumatiserende impact van het gebrek aan afstammingsinformatie. Dit wordt ook steeds sterker aangekaart door de belangengroepen van geadopteerden. Vragen naar afstammingsinformatie zijn nauw verbonden met meer existentiële vragen over de eigen identiteit en de laatste jaren kreeg het beleid, nationaal en internationaal hier ook meer aandacht voor. Hun ervaringen leren dat het ontkennen of het verhinderen van de kennis en beleving van de afstamming als pijnlijk en vernederend wordt ervaren en de uitbouw van de persoonlijkheid belast, zo niet verhindert.

Dit thema werd ook aangehaald in het rapport van het expertenpanel interlandelijke adoptie (<https://www.opgroeien.be/sites/default/files/documents/expertenpanel-interlandelijke-adoptie-eindrapport-met-aanbevelingen.pdf>) en de deelrapporten. Meer studiemateriaal kan daar ook teruggevonden worden, alsook in de documentatie van het Afstammingscentrum.

⁷ Meer info hierover is te vinden op de website van het Afstammingscentrum, <https://afstammingscentrum.be/documentatie/#literatuur>

g) Geef de impactanalyse weer. Wat zijn de verwachte gevolgen op vlak van de efficiëntie, het financieel kader, het regelgevend kader, ... ?

Indien het Afstammingscentrum het aanspreekpunt bij uitstek moet worden, zijn volgende ingrepen gewenst:

- **Herbekijken van de taakverdeling** tussen het Afstammingscentrum en de adoptiediensten, zowel binnenlands als transnationaal. Gaan de opdrachten rond inzage en afstammingsvragen al dan niet integraal naar het Afstammingscentrum? Gezien de verschillende visies hierover onder geadopteerden en betrokken diensten, moet dit nader besproken worden.
- **Uitbreiding van het team** van het Afstammingscentrum om zonder wachtlijsten alle cliënten te kunnen begeleiden.

Ook al is elk dossier uniek heeft het Afstammingscentrum berekend dat per dossier toch een 30-tal werkuren⁸ gerekend moeten worden. Als er jaarlijks meer dan 200 aanmeldingen binnenkomen, zijn meer werkuren vereist dan dat 2,3 VTE trajectbegeleiders kunnen aanbieden. Dit gaat dan enkel nog maar over de trajectbegeleiding, niet over de andere decretale opdrachten die het Afstammingscentrum kreeg toebedeeld. De communicatie- en expertisefunctie wordt nu vooral door de coördinator opgenomen, naast al het andere werk. Personeelskosten zijn bv. € 69.274 voor een bachelor en € 83.933 voor een master, rekening houdend met 10 jaar ervaring.

- Uitbreiding van het **werkingsbudget** van het Afstammingscentrum, niet enkel omwille van de toegenomen loonkost maar ook om zo niet langer een deel van de kosten van het DNA-onderzoek bij de cliënt te leggen. (zie volgend punt)
- Aanpassing van het decreet en het BVR Afstammingscentrum m.b.t. het **DNA-onderzoek** (zie nota kabinet) en prioritair de uitbreiding naar DNA-onderzoek tot de 2e graad. Aanpassing van het budget om dit onderzoek voor de cliënten kosteloos te maken⁹. Het MB van 31 mei 2021 hierover is trouwens maar geldig tot eind maart 2023 om dan herzien te worden. De Kamer Adoptie¹⁰ gaf eerder al aan dat *'om de dienstverlening voor de gebruiker zo laagdrempelig mogelijk te houden de prijs lager [zou] moeten liggen dan deze van commerciële databanken en zou het in het beste geval gratis zijn'*. Verder lezen we in het advies: *'De leden stellen de vraag of de kosten moeten gedragen worden door het AC en of er mogelijks nood is aan extra subsidies door de Vlaamse Overheid. Zo worden de beperkte middelen van het Afstammingscentrum gevrijwaard in kader van de drie hoofdopdrachten: informeren, (psychosociale) begeleiding en fungeren als expertisecentrum. Deze opdrachten mogen niet lijden onder het feit dat het centrum zelf voorziet in financiële ondersteuning in kader van het DNA-onderzoek. De leden adviseren om andere financieringsmogelijkheden te onderzoeken. Bijvoorbeeld: de mogelijkheid voor belastingaftrek, een afstammingsbudget (een rugzak geld voor iedereen met afstammingsvragen), een fonds waar men beroep op kan doen, ...'* Daarnaast werd daar ook al gewezen op een toenemend aantal stalen en de

⁸ Gemiddeld per dossier: tussen de 4 – 25 gesprekken aan anderhalf uur gemiddeld. Dat geeft al 23 u per dossier. Reken daar dan het zoekwerk bij, de telefoons, het dossierbeheer, de voorbereiding van gesprekken ed., dan kom je op zo'n 30 u per dossier.

⁹ In Nederland is dit kosteloos. Informatie rond de DNA-databank en werking door FIOM kan nog toegevoegd worden.

¹⁰ Adviesnummer: 2021/Kamer Adoptie/01

weging daarvan op het budget¹¹. Nu hebben we erg weinig stalen door de technische beperkingen van de DNA-regeling.

Het is ook aangewezen om, los van het budget, tijdig te herbekijken hoe we het luik DNA-onderzoek verder uitbouwen in het licht van vastgestelde evoluties: veel cliënten die gebruik maken van bestaande internationale databanken, de nood aan linken met de databank van het VUB Erasmusziekenhuis en de mogelijke evolutie naar een federale databank in het kader van de opheffing donoranonimiteit (zie verder). De piste van een overkoepelende databank zou dan zeker bekeken moeten worden.

- Uitbouw van het **kennisplatform** over afstammingsgerelateerde thema's en de info van herkomstlanden. Deze documentatie wordt nu ad hoc verzameld uit wetenschappelijk onderzoek, vakliteratuur, informatie van overheden, van geadopteerden, van adoptiediensten en van adoptie- en andere relevante actoren, hier en in de landen van herkomst (vb. VCA, ISS...). Hier dringt een verdere systematiek en gecentraliseerd opslagsysteem zich op. Het Afstammingscentrum moet continu ook het eigen netwerk in de landen van herkomst uitbouwen zodat daar ook de informatie van de dienstverlening kan verspreid worden onder zoekende eerste ouders en op die manier enig vertrouwen op te bouwen.

h) Wat zijn de randvoorwaarden voor dit aanbod? Bvb op vlak van communicatie en sensibilisering.

Het Afstammingscentrum heeft de opdracht om ruim te **sensibiliseren** over het belang van het recht op toegang tot afstammingsinfo. Tot nu toe hebben we nog geen campagnes gevoerd omdat we zonder enige reclame al (te) veel aanvragen binnenkrijgen. Zonder personeelsuitbreiding is breed communiceren dan ook niet opportuun. We zien bv. telkens weer meer aanmeldingen als er bepaalde zaken in de media komen: een donorschandaal, een documentaire over de metissen of over de zoektocht van 2 adoptiezussen. Het aantal nieuwe meldingen neemt dan altijd duidelijk toe.

Tegelijk kan er o.i. vanuit de overheid wel **expliciet** naar het Afstammingscentrum verwezen worden (bijvoorbeeld bij de info rond afstammingsvragen en roots voor geadopteerden: <https://www.kindengezin.be/nl/thema/adoptie/ik-ben-geadopteerd>). Een explicieter en duidelijker communicatielijntje vanuit de overheid naar het Afstammingscentrum, en enkel het Afstammingscentrum, kan de verwarring (waar kan je als geadopteerde precies terecht?), waarvan sprake onder geadopteerden, wegnemen. Zo ondersteunt men ook consequenter het doel om van het Afstammingscentrum het aanspreekpunt bij uitstek te maken en werkt men aan de verdere bekendmaking van het Afstammingscentrum.

Hier moet eveneens worden vermeld dat de adoptiediensten blijven ijveren voor het behoud van de keuzevrijheid zodat afstammingsvragen ook bij hen kunnen worden gesteld zoals dit nu ook reeds het geval is. Zij vragen om dus ook expliciet als mogelijkheid blijvend opgenomen te worden bij doorverwijzingen.

¹¹ 'Een belangrijke bedenking: de berekening is gekoppeld aan 100 aanvragen. Op termijn, bij een groter aantal aanvragen, zal de financiële impact groter worden. Net daarom is de evaluatie na 6 maanden zo belangrijk. Het kwam neer op een begroting van 23000 euro voor 100 dossiers. De vraag is of het haalbaar zal zijn, voor alle actoren, wanneer we richting 240 dossiers op jaarbasis gaan, met bijhorende begroting van 43800 euro.'

Het Afstammingscentrum heeft ook dringend nood aan toegang tot het **Rijksregister**. De aanvraag daartoe werd vorig najaar reeds ingediend, maar de diensten van Binnenlandse Zaken vinden dat er een tekort aan wettelijke basis is. Ook dat moet bij decreetswijziging aangepakt worden. Intussen verliezen we enorm veel tijd en kunnen we een deel van het cliënteel onvoldoende bijstaan.

Wat betreft het kennisplatform rond zoekinfo in de landen van herkomst, is het opportuun dat de adoptie-diensten hun **kennis** kunnen delen met het Afstammingscentrum. Het is ook van wezenlijk belang dat de opslag en archivering van dossiers zo zorgvuldig mogelijk verloopt. Ook oudere dossiers moeten allemaal bij de VCA opgeslagen kunnen worden. Dossiers die nu nog elders¹² bewaard worden moeten zonder uitzondering door het VCA actief opgespoord en verzameld worden op één plaats om daar ter inzage te blijven of van daaruit op een beveiligde manier aan het Afstammingscentrum overgemaakt te kunnen worden. Zie hiervoor ook de aanbevelingen rond archivering en bewaring van dossiers.

Het is ook van belang dat beschikbaarheid van informatie en zorgvuldigheid in het bewaren ervan een criterium wordt bij de toekomstige samenwerking met landen van herkomst. Dit zou moeten opgenomen worden in werf 1: het beschikbaar stellen van relevante informatie rond familie, geboorte, medische gegevens e.d. zou als expliciet criterium moeten gelden in de overweging tot samenwerking met een herkomstland. Gebrek aan dergelijke informatie moet een **uitsluitingsgrond** zijn.

i) Zijn er nog andere relevante thema's of ideeën?

Momenteel staat op federaal niveau de donoranonimiteit opnieuw ter discussie. In dit kader wordt gesproken over de oprichting van een **federale DNA-databank** én van samenwerking met de Gemeenschappen op het vlak van psychosociale begeleiding. De voorstellen gaan hier met name over donorconceptie, maar zo'n databank zou even goed opengesteld kunnen worden voor DNA-onderzoeken in het kader van adoptie. **Overleg tussen de beleidsniveaus is in deze cruciaal.**

Een formele samenwerking met de internationale (commerciële) databanken lijkt voor het Afstammingscentrum niet opportuun, gezien zij geen garanties op het vlak van privacy kunnen geven en omwille van de technische incompatibiliteit met het systeem dat CME hanteert. Cliënten van het Afstammingscentrum kunnen daar natuurlijk wel beroep op doen en dan even goed beroep doen op de begeleiding door het Afstammingscentrum.

j) Wat is de timing (stappenplan) waarin we dit willen verwezenlijken?

Bij voorkeur tegen eind 2022. Binnen de Commissie Welzijn lijken de gevraagde ingrepen wel ondersteund te worden door de meeste democratische partijen. Zie hiervoor bv. het verslag van de Commissie Welzijn van 22 april 2022 (<https://www.vlaamsparlement.be/nl/parlementair-werk/commissies/commissievergaderingen/1625333/verslag/1629569>).

¹² Vb. Dossiers van de Vreugdezaaiers in Gent, dossiers bij KADOC....